

NOTICIARI

Los ecológicos necesitamos las islas en la misma medida que los químicos necesitan sus laboratorios. Las islas

son experimentos naturales que nos brindan una información impagable no sólo para entender lo que ocurre dentro de ellas sino para comprender porqué el planeta está tan abarrotado de especies distintas de fauna y de flora. En ese sentido los pequeños afloramientos volcánicos de las Columbretes son un laboratorio de primer orden para el estudio de la ecología y la evolución.

Las islas son como chisteras en las que,

jugando, intentásemos colar cartas de una baraja lanzadas planeando desde cierta distancia. La mayor parte de ellas no alcanzarían nunca su destino. Así, pocas de las especies presentes en el continente tienen cualidades suficientes para ser buenos colonizadores de porciones de tierra ubicadas en medio del mar. Además,

de las pocas que acaban por llegar un porcentaje considerable acaba por fracasar en sus intento colonizador, porque las islas oceánicas ofrecen pocos recursos, en comparación con zonas continentales de igual superficie.

La resultante es que las islas son medios típicamente pobres en especies.

Pobres en especies pero ricas en especies endémicas (propias sólo de un lugar en todo el mundo) porque el aislamiento (genético) de los colonizadores respecto al resto de los individuos de su especie en el continente acaba por diferenciar a las formas isleñas de manera relativamente rápida (medido en plazos geológicos de tiempo), creando formas propias a menudo dotadas de adaptaciones locales singulares.

La pobreza de especies se traduce en una baja competencia entre especies por la consecución de los escasos recursos lo que lleva a que las pocas especies presentes sean muy abundantes. A su vez la gran abundancia de individuos de una misma especie lleva a una gran competencia entre los mismos, cuyas negativas repercusiones se tratan de evitar ampliando el papel ecológico de las especies en los ecosistemas (agrandando los nichos ecológicos, en términos más técnicos y aburridos).

Como consecuencia de estos procesos ecológicos y evolutivos la escasa fauna de las islas acaba siendo muy distinta a la que habitualmente nos topamos en los continentes. Son formas propias de las islas, que ya no podrían reproducirse con sus parientes continentales si volvieran a entrar en contacto, son superabundantes y desempeñan tareas en los ecosistemas que van mucho más allá de lo que consideramos propio de ellas en sus áreas geográficas de procedencia.

Por todo ello, para seguir aprendiendo sobre como se genera la biodiversidad del mundo y sobre como hacer para no perderla, es vital contar con barcos de roca anclados en medio del mar y de instalaciones, como las del faro de Columbretes, para hacer que todo esto sea posible. Así pues bienvenida sea esta iniciativa que tanto ayudará sin dudad a que las Columbretes nos revelen buena parte de sus secretos, para bien de todos.

Un centro de investigación en el faro de Columbretes, ¿para qué?

Alejandro Martínez Abril: Investigador postdoctoral Grupo de Ecología de Poblaciones IMEDEA (CSIC-UIB)

Adreces i telèfons de contacte:

Centre d'Informació
R.N. Illes Columbretes

Planetari de Castelló
Passeig Marítim, 1
12100 Grau de Castelló
Tel. 964 28 89 12
Fax. 964 28 51 61

Correu electrònic: parque_columbretes@gva.es

Web: <http://parquesnaturales.gva.es>

Altres telèfons d'interés :

Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí
(permisos immersions): 964 75 9328.

Embarcacions per anar a Columbretes:

Des de Castelló

Cat Cat:	659 37 87 74
Decoroil:	658 84 60 55
Clavel I (golondrina):	964 48 08 65/ 639 69 39 38
Singlamed (veler):	964 24 15 00/ 608 69 88 42
Casamar :	607 69 75 14

Des d'Alcossebre:

Barracuda:	964 41 26 23
------------	--------------

Des de Peníscola:

Super Bonanza (golondrina):	964 48 06 44
-----------------------------	--------------

Des de Vinaròs:

Buenamar:	608 04 89 48
-----------	--------------

Aquest butlletí ha estat elaborat per
l'Equip Tècnic de la
Reserva Natural de les Illes Columbretes
Col.laboradors::
Guardes de la Reserva Natural de les Illes Columbretes

EL CARALLOT

Butlletí Reserva Natural ILLES COLUMBRETES

Nº 8 hivern 2009-2010

SUMARI

- *El Racó de l'Oblit: Juan del Bosque, de professió faro ner*
- *D'Animals i Plantes: Primera cita de reproducció d'un passeriforme en les illes Columbretes: teuladí torredà (Passer montanus).*
- *Receptes amb Sabor a Mar: suquet de peix.*
- *El Refranyer de la Mar.*
- *Les Illes i la Literatura.*
- *Noticiari: Un centro de investigación en el faro de Columbretes, ¿para qué?.*

COLUMBRETES REBEN EL PREMI DE MEDI AMBIENT DE LA CADENA SER

El passat 22 d'Octubre de 2009, les Reserves Natural i Marina de les illes Columbretes van rebre el VI Premi Radio Castellón Cadena Ser en la seva modalitat de Medi Ambient. Aquest prestigiós premi ha estat atorgat per un il·lustre (i nombrós) jurat que ha volgut reconèixer així el bon treball fet a les illes en pro de la seva protecció. El premi es va lliurar al teatre Principal de Castelló davant un públic que omplia de gom a gom el local. Des de les illes volem agrair aquesta distinció que de bon segur ens ajudarà a seguir el camí ensetat ara fa 21 anys. GRÀCIES!!.

Editorial:

Un cop més acaba l'any com acostumen a acabar tots els anys: amb dotze campanades i un bagot de raïm que ens haurem d'empassar religiosament si volem un 2010 ple de prodigis. També acaba l'any, però, una mica desbaratat en quant a l'oratge. El que abans d'ahir era calor i sequera, ahir era fred i neu. Però és que hui tornem a anar en mànega curta!. No sé, per a mi que o bé els déus s'han tornat bojos i juguen amb nosaltres o va a ser certa la qüestió del canvi climàtic. Ocasió tindrem de comprovar-ho doncs la ceguesa humana ha fet que la passada Cimera de Copenhaguen sobre canvi climàtic haja estat un fracàs. El problema és que si els que presagien greus problemes per al Planeta Terra tenen raó, cada vegada més es complica fer marxa enrere. Tots tenim responsabilitats en aquesta qüestió, però són els líders dels Països rics que han de liderar el canvi. Malauradament, aquests líders no semblen estar a l'altura, incapços de vore un poc més enllà del seu propi melic. Que els déus ens pellen confessats.

D'ANIMALS I PLANTES

PRIMERA CITA DE REPRODUCCIÓ D'UN PASSERIFORME EN LES ILLES COLUMBRETES:

el teuladí torredà (*Passer montanus*)

Revisant la cada vegada més interessant bibliografia sobre les illes Columbretes, potser puga sorprendre que no existeixen cites referents a la presència com a reproductora de cap de les moltes espècies de passeriformes que sovintegen les illes, especialment durant els passos migratoris de primavera i tardor.

Ni en la célebre obra "Columbretes" que L. von Salvator va escriure l'any 1895 ni en cap de les publicacions científiques posteriors apareix cap esment sobre la possible reproducció d'aus que no estiguin vinculades directament al mar, excepte l'esporàdic falcó pelegrí (*Falco peregrinus*). Ha estat durant la primavera de 2009 quan, per primer cop, l'equip de guardes de la Reserva Natural dels illes Columbretes ha pogut constatar la reproducció d'almenys dues parelles de teuladí torredà (*Passer montanus*) en l'Illa Grossa, el major dels illots de l'arxipèlag.

Des de finals del mes de maig, va començar a observar-se activitat en la torre del far, situat en l'extrem nord de la illa i que recentment havia estat restaurat. Es va observar com alguns teuladins adults freqüentaven els forats de ventilació existents en aquesta torre fins que, el dia 11 de juny de 2009, es va poder observar a un adult alimentant als seus pollets a l'entrada d'aquests respiradors. Tanmateix es va poder comprovar l'existència d'almenys dos nius en forats diferents i durant els primers dies de l'estiu es va constatar que almenys cinc pollets van aconseguir eixir endavant, formant una petita però sorollosa molada de teuladins que cada matí recorria l'illa.

Amb l'arribada del fred, els teuladins tornen a interessar-se pels forats que els van veure néixer, la qual cosa ens fa albergar l'esperança que tornen a instal·lar-se en els vells nius amb el que Columbretes contaria amb una nova espècie reproductora

cap de Teuladí torredà

Pollets de teuladí torredà a punt de volar

EL RACÓ DE L'OBLIT

JUAN DEL BOSQUE, DE PROFESSIÓ FARONER

Quantes fotografies antigues estan oblidades als calaixos d'algun vell moble? Aquesta secció va destinada a recordar imatges antigues de Columbretes o de qualsevol tema relacionat amb la mar.

Poseu-vos en contacte amb nosaltres i publicarem la teua foto!

Juan (primer per l'esquerra) va ser faroner a les illes. O millor caldiria dir Juan sempre serà faroner a les illes. Enguany ens ha visitat i després de parlar una estona amb ell vam poder comprovar com de fort és el lligam que uneix les illes amb els qui les han habitat. Des de sa casa a Madrid, Juan, ja jubilat, no passa cap dia que no recorde alguna cosa dels anys viscuts a les illes

RECEPTES AMB SABOR A MAR

Suquet de peix a l'estil mariner

Ingredients per a 4 persones

2 kg. de peix de roca i/o fang (gallineta, rata, congre, aranya, serrans, juliola...) - 4 creïlles grosses - sal, safrà, oli, all

Primer netegem bé els peixos, cosa delicada si és que, com és el cas de les aranyes o les gallinetes, tenen punxes verinoses.

Un cop nets i tallats a rodanxes, els fregim lleugerament a la mateixa cassola on hi continuarem preparant el plat. És convenient enfarinar-los una mica per evitar que es desfacen i perquè la farina fa el suc més espès.

Un cop fregits, es retira el peix de la cassola i hi incorporem les creïlles que s'hauran de tallar de forma irregular, com esqueixades. Així, absoriran més el suc. Deixarem les creïlles fins que comencen a quedar transparents, remenant de tant en tant perquè no es cremen. Aleshores hi afegirem els alls tallats a rodanxes, i al cap d'una estona hi posem, el safrà.

Finalment hi afegim la tomata ratllada, deixant-la reduir fins que quede una salsa espessa. En aquest moment és quan hi incorporarem el peix que havíem retirat del foc. Hi afegim un got d'aigua, la sal i deixem que comence a bullir. Deixarem bullir dos minuts. En apagar el foc, deixarem reposar cinc minuts abans d'escudellar.

BON PROFIT!!

REFRANYER DE LA MAR

Més val ser cap de sardina que cua de tonyina.

Quin temps farà mariner?. Demà t'ho diré.

Lluna penjada, mariner en vela

Llamentant a la mar, llenya a la llar

LES ILLES I LA LITERATURA

Al blog de Vicent Usó "el rastre de Clarisse"

(<http://Vicentuso.blogspot.com/2008/11/les-illes-columbretes-una-incitaci.html>), podem trobar els següents mots dedicats a les Columbretes:

"A mi, les Columbretes m'han enamorat des que les vaig descobrir. Encara recorde la primera visió del cràter, des del vaixell que l'embocava. De l'illa estant, em va encantar la llum canviat, que pinta la superfície de l'aigua de tonalitats increïbles; la dansa sensual de les gavines al capvespre; la potent musculatura que se li endevina a la mar; les nits tan clares; el blau de les profunditats que et xucla i et xucla..."

